

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto 29.6.2026

TSTK-neuvosto kokoontuu työllisyys- ja sosiaaliministereiden kokoonpanossa 29.6.2026 Luxemburgissa. Suomea edustaa sosiaaliturvaministerin valtiosihteeri Laura Rissanen.

Neuvostossa käydään kolme politiikkakeskustelua. Ensimmäinen keskustelu koskee komission köyhyydenvastaista strategiaa ja toinen oikeudenmukaista liikkuvuutta sosiaaliturvan koordinaation sääntöihin liittyen. Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioiden ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille.

Kolmanneksi keskustellaan asumisesta erityisesti keskituloisten ja opiskelijoiden näkökulmasta. Suomi katsoo, että asuntomarkkinoiden haasteiden ratkaisemiseksi jäsenvaltioiden kansalliset toimenpiteet ovat avainasemassa.

Neuvostossa on määrä vahvistaa maakohtaisten suositusten arviointi vuodelle 2026 ja vuoden 2025 maakohtaisten suositusten toimeenpanoa koskeva työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto. Lisäksi on määrä hyväksyä maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittiset osa-alueet. Suomi voi vahvistaa ja hyväksyä edellä mainitut asiakohdat.

Kokouksessa kuullaan esittely eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketista sekä työllisyyskomitean avainviestit sukupuoleen liittyvistä näkökohdista työn laadussa. Suomi ottaa asiakohdat tiedoksi.

Näiden lisäksi neuvoston on määrä hyväksyä kahdet neuvoston päätelmät 1) tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäiseminen ja torjuminen sekä 2) asuminen: väestörakenteen muutokset ja politiikan muokkaaminen. Suomi voi hyväksyä päätelmät.

Asialista:

Eurooppalainen ohjausjakso 2026

a) Kevätpaketti 2026

Komissio esittelee

b) Vuoden 2026 maakohtaisten suositusten sekä vuoden 2025 maakohtaisten suositusten täytäntöönpanon arviointi: työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto

Hyväksyminen

c) Lausunto maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittisista näkökohdista: suositukset kullekin jäsenvaltiolle talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipoliitikasta

Hyväksyminen

Työllisyyskomitean keskeiset viestit työn laatuun liittyvistä sukupuolinäkökohdista

Työllisyyskomitean puheenjohtaja esittelee

Työvoiman oikeudenmukaisen liikkuvuuden edistäminen nykyaikaistettujen ja yksinker-
taistettujen sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen avulla

Keskustelu

Päätelmät tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta

Hyväksyminen

Sosiaalipaketti: EU:n köyhydentorjuntastrategian toteuttaminen ja tehokkaan täytän-
töönpanon väylät

Keskustelu

Päätelmät asumisesta: väestörakenteen muutos ja politiikkojen muotoilu2

Hyväksyminen

Asuntoturvaa kaikille: vastataan opiskelijoiden ja keskituloisten kotitalouksien tarpeisiin

Keskustelu

Sosiaali- ja terveysministeriö

Perusmuistio

EU/92/2026-STM-11

Kuorikoski Sanna

22.6.2026

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK) 29.6.2026: Eurooppalainen ohjausjakso

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK) 29.6.2025 Luxembourg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin 3.6.2025 (COM (2026) 200 final). Sosiaalisen suojelun komitea ja työllisyyskomitea ovat käsitelleet kevätpakettia ja sen eri osia, ml. komission esityksiä maakohtaisiksi suosituksiksi, kokouksissaan 4-5.6.2026 sekä 16.–18.6.2026.

Työllisyys- ja sosiaaliministerien kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston on tarkoitus kuulla komission esittely eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketista; vahvistaa maakohtaisten suositusten arviointi vuodelle 2026 ja maakohtaisten suositusten toimeenpano vuodelle 2025: Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto; hyväksyä maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittiset näkökohdat.

Suomen kanta

Asiakohta a) Eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketti 2026:

Suomi ottaa tiedoksi komission esittelyn eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketista.

Asiakohta b) Maakohtaisten suositusten arviointi vuodelle 2026 ja maakohtaisten suositusten toimeenpano vuodelle 2025: Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto

Suomi voi vahvistaa maakohtaisten suositusten arvioinnin vuodelle 2026 ja vuoden 2025 maakohtaisten suositusten toimeenpanoa koskeva työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunnon.

Asiakohta c) Osallistuminen maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittisiin näkökohtiin: Suositukset kunkin jäsenvaltion talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja budjettipolitiikasta.

Suomi voi hyväksyä maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittiset osa-alueet.

Hallitusohjelman mukaan Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioiden ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja. Suomi katsoo, että ihmisten hyvä työ- ja toimintakyky, terveys, mukaan lukien mielenterveys, koulutus, työllisyys, yhdenvertaisuus sekä sukupuolten tasa-arvo ovat oleellisia tekijöitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. (E 21/2024 vp)

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on jatkossakin EU:n sosiaalisen ulottuvuuden strateginen kehikko nostaen esille seuraavia Suomen kansallisten intressien kannalta tärkeitä huomiota. (E 21/2024 vp)

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailukyvyyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsensä että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp)

Unionin ja jäsenmaiden välistä toimivallan jakoa on kunnioitettava. Sosiaalipolitiikka, erityisesti sosiaaliturva kuuluu pääsääntöisesti kansalliseen toimivaltaan. Suomi korostaa eduskunnan budjettivallan tärkeyttä. (E 21/2024 vp)

Pääasiallinen sisältö

1. Eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketti 2026

Ohjausjakson vuoden 2026 kevätpaketin erityisinä painopisteinä ovat EU:n kilpailukyvyyn vahvistaminen, strateginen riippumattomuus, taloudellinen ja sosiaalinen palautumiskyky sekä yhteenkuuluvuus. Samalla huolehditaan julkisen talouden kestävydestä.

Globaalien jännitteiden kärjistyminen, turvallisuusriskien lisääntyminen ja ilmastoon liittyvät haasteet sekä energian hintojen epävakaus ja elinkustannusten jatkuva nousu rasittavat edelleen Euroopan taloutta, mikä vaikuttaa sekä kotitalouksiin että yrityksiin. Siksi kevätpaketissa annetaan unionin kilpailukykykompassia noudattaen ohjausta toimien suuntaamiseksi EU:n keskeisiin painopisteisiin. Huomio kohdistuu sisämarkkinoiden koko potentiaalin hyödyntämiseen, innovaatiokuilun umpeen kuroamiseen, vähähiilistämisen nopeuttamiseen ja strategisten riippuvuuksien vähentämiseen samalla kun edistetään työllisyyttä ja osaamista, ratkotaan asuntokriisiä ja varmistetaan sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja yhteenkuuluvuus. Ohjausjaksolla tuetaan jäsenvaltioita myös rakenteellisissa haasteissa sekä makrotalouden vakauden ja terveen julkisen talouden ylläpitämisessä.

Vuoden 2026 ohjausjakso toimii analyttisenä kehyksenä, jonka avulla voidaan määrittää tulevia toimenpide- ja investointitarpeita useilla eri osa-alueilla, mukaan lukien

osa-alueet, joilla pyritään vähentämään taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Tähän liittyen vuoden 2026 maaraorteissa analysoidaan kunkin jäsenmaan taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja arvioidaan, missä määrin ne ovat noudattaneet neuvoston vuonna 2025 antamaa kattavaa maakohtaisten suositusten kokonaisuutta.

Analyysin ja maaraorteissa määritettyjen keskeisten haasteiden perusteella komissio ehdottaa maakohtaisia suosituksia vuodeksi 2026 ja antaa kullekin jäsenmaalle räätälöityä ohjausta.

EU:n kilpailukyvyyn vahvistamiseksi kevätpaketissa kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan seuraavia työllisyys-, terveys- ja sosiaalipolitiikkaan liittyviä toimia:

1. lisäeläkkeisiin säästämisen edistäminen ja innovointirahoituksen saatavuuden parantaminen,
2. yksinkertaisten ja digitaalisten julkisten palvelujen tuottaminen ja digitalisaation edistäminen,
3. laadukkaiden työpaikkojen edistäminen, työmarkkinoiden oikeudenmukaistaminen, inhimilliseen pääomaan investoiminen, työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavan koulutuksen ja osaamisen edistäminen,
4. köyhyyden torjuminen, sosiaaliturvan parantaminen, terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden edistäminen,
5. taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lisääminen ja alueiden välisten erojen vähentäminen,
6. asumisen kohtuuhintaistaminen.

Komissio ehdottaa kevätpaketissa päivitettyjä työllisyyden suuntaviivoja, joissa määritetään yhteiset painopisteet kansallisille työllisyys- ja sosiaalipolitiikan toimille, jotta niistä tulisi osallistavampia ja oikeudenmukaisempia. Suuntaviivoissa on uusia osatekijöitä, jotka koskevat työpaikkojen laadun parantamista laadukkaita työpaikkoja koskevaa etenemissuunnitelmaa noudattaen sekä inhimilliseen pääomaan panostamista vahvistamalla osaamista ja koulutusta kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden lisäämiseksi. Työllisyyden suuntaviivoilla tuetaan myös köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa EU:n köyhyyden vastaisen strategian mukaisesti. Etusijalle asetetaan laadukkaat työpaikat, jotka ovat todistetusti keino parantaa ihmisten taloudellista tilannetta, kuten myös asianmukainen kohtuuhintainen asuminen ja sosiaalinen asuntotarjonta kohtuuhintaista asumista koskevaa eurooppalaista suunnitelmaa noudattaen.

Komissio on analysoinut kunkin jäsenmaan työllisyyteen ja osaamiseen liittyviä sekä sosiaalisia haasteita eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyvän sosiaalisen lähentymisen kehikon avulla. Havainnot esitetään yhteisessä työllisyysraportissa 2026, ja huhtikuussa 2026 tehtiin perusteellisempi arvio Bulgariasta, Espanjasta, Italiasta, Kreikasta, Latviasta, Liettuaasta, Luxemburgista, Romaniasta ja Suomesta.

7. Maakohtaisten suositusten arviointi vuodelle 2026 ja maakohtaisten suositusten toimeenpano vuodelle 2025: Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto perustuu EU:n perussopimukseen ja asetukseen (EU) 2024/1263, joka ohjaa talouspolitiikan yhteensovittamista. Näiden perusteella työllisyyskomitealla (EMCO) ja sosiaalisen suojelun komitealla (SPC) on toimivaltaa ohjausjakson työllisyyttä, osaamista ja sosiaalipolitiikkaa koskevissa osa-alueissa

Lausunto sisältää komiteoiden näkemykset ohjausjakson hallinnollisista näkökohdista. Lausunnossa esitetään huomioita vuoden 2026 maakohtaisista suosituksista ja temaattisten viestien muodossa esitetään arvio jäsenvaltioiden edistymisestä vuoden 2025 asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa sekä sosiaalisen lähentymisen kehikon mukaisen arvioinnin tuloksista.

Hallinnollisten näkökohtien osalta komiteat pitävät myönteisenä talous-, työllisyys-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen tiiviimpää yhteensovittamista Euroopan ohjausjaksoissa, erityisesti vuoden 2026 maakohtaisissa suosituksissa. Uutena kokonaisuutena ohjausjaksoon sisältyivät suositus inhimillisestä pääomasta, analyysi työn laadun haasteista sekä vahvempi painotus köyhyysriskien vähentämiseen. Vuoden 2030 työllisyys-, osaamis-, ja köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämisen tavoitteiden osalta komiteat toteavat, että EU on pääosin etenemässä työllisyystavoitteeseen, ja monet jäsenvaltiot ovat jo saavuttaneet sen. Sen sijaan osaamistavoitteiden saavuttaminen on jäämässä jälkeen, mikä lisää riskejä työvoimapulan ja heikon tuottavuuskehityksen vuoksi. Myös köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämisessä edistyminen on riittämätöntä ja vaihtelevaa, eikä EU ole tällä hetkellä saavuttamassa asetettua tavoitetta. Komiteat odottavat Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin uuden toimintasuunnitelman käsittelyä vuoden 2026 loppupuolella. Sosiaalisen lähentymisen kehikon osalta esitetään tarve parantaa arviointien aikataulua siten, että teknisille vuoropuheluille jäisi enemmän aikaa ilman, että päätöksenteon aikataulut vaarantuvat. Komiteat pitävät myönteisenä sitä, että kehikon tulokset on huomioitu vuoden 2026 suosituksissa ja maaraporteissa. Lisäksi ne ovat käyneet vuoropuhelua työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen kanssa keskeisistä politiikkaprioriteeteista. Kevätpaketin myöhäinen julkaisu on kuitenkin edellyttänyt tilapäisjärjestelyjä jo kolmena vuonna peräkkäin, jotta TSTK-neuvoston rooli suositusten valmistelussa ja hyväksymisessä saadaan turvattua.

Maakohtaisten suositusten arvioinnin osalta komiteat toteavat lausunnossa, että ohjausjakso on kehittynyt suuntaan, jossa kilpailukykyä, kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta tarkastellaan yhä enemmän yhdessä, ja inhimillinen pääoma sekä sosiaalinen koheesio nähdään talouskasvun edellytyksinä. Komiteat pitävät myönteisenä, että vuoden 2026 maakohtaiset suositukset korostavat investointeja osaamiseen, laadukkaisiin työpaikkoihin ja sosiaaliseen osallisuuteen kestävästi kasvun ajureina.

Suosituksissa painotetaan erityisesti työvoima- ja osaajapulan ratkaisemista, työmarkkinoille osallistumisen lisäämistä, työn laadun parantamista sekä koulutuksen ja sosiaaliturvan kehittämistä. Työmarkkinoiden toimivuus ja työn laatu nähdään keskeisinä kilpailukyvyn tekijöinä. Jäsenvaltioita kannustetaan vahvistamaan aktiivisia työvoimapolitiittisia toimia, tukemaan työmarkkinasiirtymiä ja parantamaan aliedustettujen ryhmien osallistumista. Samalla korostetaan osaamisen kehittämistä, työolojen parantamista ja työmarkkinoiden segmentaation vähentämistä.

Koulutus ja osaaminen nähdään strategisina kilpailutekijöinä. Jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan koulutusjärjestelmiä, lisäämään jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ja parantamaan perustaitoja sekä koulutuksen vastaavuutta työmarkkinoiden tarpeisiin. Sosiaalipolitiikan osalta suosituksissa käsitellään köyhyyttä, syrjäytymistä sekä sosiaaliturvan riittävyyttä ja kestävyyttä. Erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuviin ryhmiin, sosiaaliturvajärjestelmien toimivuuteen sekä terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon saatavuuteen. Myös asumisen kohtuuhintaisuus on noussut keskeiseksi teemaksi, sillä se vaikuttaa työvoiman liikkuvuuteen, elintason ja työmarkkinoiden toimintaan. Lisäksi sosiaalisen lähentymisen kehikko on vakiintunut osaksi ohjausjaksoa ja tukee sosiaalisten riskien tunnistamista sekä politiikkaohjausta. Komiteoiden välinen yhteistyö sekä yhteistyö muiden EU-elinten kanssa on ollut tiivistä, vaikka prosessi on vaatinut väliaikaisjärjestelyjä.

Lausunnossa komiteoiden keskeiset havainnot vuoden 2025 maakohtaisten suositusten täytäntöönpanosta ja sosiaalisen lähentymisen tilanteesta EU:ssa painottavat monenvälisen valvonnan olevan komiteoiden keskeinen tehtävä ohjausjaksoissa. Siihen kuuluu muun muassa arvio siitä, miten jäsenvaltiot ovat toteuttaneet aiemmassa

ohjausjaksossa annettuja maakohtaisia suosituksia sekä niihin liittyviä uudistuksia ja investointeja. Valvonnan tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden politiikkatoimia jakamalla tietoa ja hyviä käytäntöjä sekä muodostamalla yhteinen käsitys haasteista. Vuonna 2026 komiteat arvioivat vuoden 2025 suositusten toimeenpanoa ja tarkastelivat sosiaalisen lähentymisen kehikon puitteissa riskejä ja haasteita, jotka liittyvät sosiaalisen lähentymisen edistymiseen EU:ssa. Arviot perustuivat komission analyysiin, jäsenvaltioiden omiin raportteihin sekä yhteisiin arviointeihin yhdessä muiden jäsenvaltioiden ja komission kanssa.

Sosiaalisen lähentymisen kehikon osalta työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea toteavat sen tukevan työllisyyteen, osaamiseen ja sosiaaliseen kehitykseen liittyvää kokonaisvaltaista seuranta-auttamalla tunnistamaan riskejä, jotka voivat heikentää sosiaalista lähentymistä EU:ssa. Samalla ne toteavat, että eri politiikka-alueiden välisten syy-seuraussuhteiden kuvausta voisi vielä vahvistaa. Lisäksi komiteat huomauttavat, että kehikon toisen vaiheen analyysin tiivis aikataulu yhdistettynä sen laajaan aihepiiriin ja tarpeeseen koordinoita useiden kansallisten hallintojen välillä aiheuttaa edelleen käytännön haasteita. Tämä viittaa komiteoiden näkemyksen mukaan siihen, että tulevien EU-ohjausjaksojen aikatauluja olisi tarpeen edelleen kehittää.

8. Osallistuminen maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittisiin näkökohtiin: Suositukset kunkin jäsenvaltion talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja budjettipoliitikasta

Vuoden 2026 kevätpaketissa komissio esittää työllisyyspolitiikan osalta Suomelle, että sen tulisi parantaa aktiivisen työvoimapolitiikan kohdentamista, puuttua osaamisvajeeseen ja osaamisen kohtaanto-ongelmiin työvoiman uudelleen- ja täydennuskoulutuksella ja laajentamalla sellaiseen osaamiseen tähtäävää korkea-asteen koulutuksen tarjontaa, jolle työmarkkinoilla on eniten kysyntää. Työllisyyspolitiikan osalta vuotta 2026 koskeva maakohtainen suositus on muutoin sama kuin vuonna 2025 annettu suositus pois lukien, että vuonna 2025 Suomea kehoitettiin vahvistamaan aktiivisten työvoimapalveluiden tarjontaa, kun vuonna 2026 kehoitetaan parantamaan niiden kohdentamista.

Sosiaali- ja terveystalouden osalta komissio kehottaa Suomea jatkamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen tehokkuuden parantamista pyrkien samalla parantamaan palvelujen saatavuutta, vanhustenhoitoa mukaan lukien. Vuoden 2026 suositus vastaa vuonna 2025 annettua suositusta, joskin vuoden 2026 suosituksessa ei enää kehoiteta parantamaan sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamista tai puuttumaan tehottomuuksiin. Pitkäaikaishoidon sijasta puhutaan vanhustenhoidosta.

Sosiaaliturvaan liittyen komissio kehottaa Suomea tarkastelemaan sosiaaliturvaa uudelleen niin, että se tukisi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä ja huomioisi haavoittuvassa asemassa olevien tarpeet. Sosiaaliturvaa koskeva maininta sisältyy Suomea koskevaan talouspoliittiseen suositukseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 148

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Sosiaalijaosto EU25: kirjallinen menettely 18.- 22.6.2026
Työllisyysjaosto EU29: 22.6.2026
EU-ministerivaliokunta 26.6.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta: kirjallinen menettely 26.6.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**Taloudelliset vaikutukset****Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät****Asiakirjat**

COM (2026) 200 final
Opinion of the Employment Committee and the Social Protection Committee on the
2026 European Semester cycle + Annexes

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Sanna Kuorikoski, STM, sanna.kuorikoski[at]gov.fi, puh. 0295 163 770
Jere Päivinen, STM, jere.paivinen[at]gov.fi, puh. 0295 163 614
Elina Palola, STM, elina.palola[at]gov.fi, puh. 029 5163595
Tallamaria Maunu, TEM, tallamaria.maunu[at]gov.fi, puh. 0295 047 374
Sarita Friman, VNEUS, sarita.friman(at)gov.fi; p. 0295 160 144

VAHVA-tunnus

EU/92/2026

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Maunu Tallamaria

12.6.2026

EU; TSTK-neuvosto: Sukupuoleen liittyvät näkökulmat työn laadussa; työllisyyskomitean avainviestit

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto 29.6.2026, Luxemburg

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Työllisyys- ja sosiaaliministerien kokoonpanossa kokoontuvassa neuvostossa 29.6.2026 työllisyyskomitean puheenjohtaja esittelee komitean avainviestit (10320/26) koskien sukupuoleen liittyviä näkökulmia työn laadussa. Avainviestit valmisteltiin maaliskuussa työllisyyskomitean politiikka-analyyysiryhmän ja työmarkkinaosapuolten kolmikantaisessa kokouksessa.

Suomen kanta

Suomi ottaa työllisyyskomitean avainviestit tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Sukupuolten väliset erot työn laadussa ovat rakenteellisia ja kasautuvia. Ne näkyvät palkoissa, uralla etenemisessä, työoloissa ja eläketurvassa. Erojen taustalla olevia tekijöitä ovat ainakin työmarkkinoiden sukupuolen mukainen eriytyminen, hoivavastuun epätasainen jakautuminen, sukupuolistereotyytiat sekä katkokset työurissa.

Työehtosopimuksilla voidaan edistää tasa-arvoa, jos niissä huomioidaan sukupuolinäkökulma ja naisten edustus on riittävä. Haasteita aiheuttavat naisten keskittyminen matalapalkkaisille aloille sekä osa-aikatyön yleisyys.

Palkkaeroissa ei ole kyse vain siitä, että samasta tai samanarvoisesta työstä tulee mak-
saa samaa palkkaa, vaan palkkaerot ovat seurausta pitkän aikavälin epätasa-arvosta.
Avainviestien mukaan työmarkkinatoimien lisäksi tarvitaan toimia perhe- ja sosiaalipoliti-
kan alalla, esimerkiksi kohtuuhintaista varhaiskasvatusta, perhevapaita ja hoivavastuun
tasaisempaa jakautumista ja parempaa sosiaaliturvaa epätyypillisille työn muodoille.

Etätyö ja muut joustavat työn muodot voivat helpottaa arkea, mutta myös lisätä kuormi-
tusta ja hämärtää työn ja muun elämän rajoja. Naiset kantavat edelleen suuremman
vastuun hoivatyöstä.

Kolmikantaisessa keskustelussa tuli esiin, että osapuolten näkemykset poikkesivat osin
toisistaan. Työntekijäjärjestöt korostivat sääntelyn ja valvonnan vahvistamista. Työnan-
tajajärjestöt painottivat kannusteita, osaamisen kehittämistä ja joustavia ratkaisuja.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT artikla 148

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Työllisyysjaosto EU29, 22.6.2026
Sosiaalijaosto EU25, kirjallinen menettely 18.-22.6.2026
EU-ministerivaliokunta 26.6.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.6.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Asia ei aiheuta suoria budjettivaikutuksia Suomen valtiolle.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

10320/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Tallamaria Maunu/TEM, tallamaria.maunu(at)gov.fi
Sarita Friman/VNK, sarita.friman(at)gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/98/2026

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

TSTK-neuvosto 29.6.2026; Keskustelu työvoiman oikeudenmukaisen liikkuvuuden edistämisestä sosiaaliturvan yhteensovittamissääntöjä nykyaikaistamalla ja yksinkertaistamalla

Kokous TSTK-neuvosto 29.6.2026

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ministerit keskustelevat puheenjohtajamaa Kyproksen keskustelumuistion pohjalta sosiaaliturvan yhteensovittamissääntöjen nykyaikaistamisesta.

Puheenjohtajamaa saavutti alustavan yhteisymmärryksen Euroopan parlamentin kanssa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen 883/2004 ja sen täytäntöönpanoasetuksen 987/2009 uudistamisesta 22.4.2026 järjestetyssä trilogissa. Kompromissi hyväksyttiin Coreperissa 29.4.2026 ja Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaalivaliokunnassa 6.5.2026. Neuvottelut asetusten uudistamisesta ovat olleet haastavat – komission ehdotus annettiin jo vuonna 2016. Uudistuksen virallinen hyväksyntä neuvostossa ja parlamentissa jää Irlannin puheenjohtajuuskaudelle.

TSTK-neuvostossa on tarkoitus käydä keskustelua työvoiman liikkuvuuteen ja sosiaaliturvan yhteensovittamiseen liittyvän sääntelyn nykyaikaistamisesta edelleen. Komission on tarkoitus antaa työvoiman oikeudenmukaista liikkuvuutta koskeva paketti syksyllä 2026.

Suomen kanta

Hallitusohjelman mukaan Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioiden ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja. Suomi katsoo, että ihmisten hyvä työ- ja toimintakyky, terveys, mukaan lukien mielenterveys, koulutus, työllisyys, yhdenvertaisuus sekä sukupuolten tasa-arvo ovat oleellisia tekijöitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. (E 21/2024 vp)

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailukyvyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp)

Valtioneuvosto pitää hyvänä toimia, joilla sujuvoitetaan työvoiman vapaata liikkuvuutta ja sisämarkkinoiden toimivuutta EU-alueella digitaalisia ja teknologisia keinoja hyödyntäen. (U 54/2024 vp)

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Toissijaisuusperiaatetta tulee kunnioittaa ja päätökset tulisi tehdä mahdollisimman lähellä kansalaisia. (E 58/2023 vp)

Uuden sääntelyn valmistelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää ennakoitavuuteen ja joustavuuteen, jolla pystytään tarvittaessa vastaamaan toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin. EU-sääntelyn on oltava selkeää ja oikeusvarmuutta lisäävää, ja se tulee toimeenpanna tehokkaasti. Jäsenmaiden erityispiirteet on huomioitava valmistelussa nykyistä paremmin ja unionin sekä jäsenmaiden keskinäistä toimivallan jakoa on kunnioitettava. Säädösehdotusten tulee perustua riittävän kattaviin ja jäsenvaltioiden erot huomioiviin komission vaikutusarviointeihin sekä eri aloitteiden ja toimenpiteiden yhteisvaikutusten kokonaisarviointiin. Lainsäädäntöehdotuksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niillä luoda tarpeetonta hallinnollista taakkaa tai liiallisen yksityiskohtaisia velvoitteita. Suomi pyrkii vähentämään etenkin yritysten hallinnollista taakkaa lisäävää sääntelyä. (E 58/2023 vp)

Suomi tukee komission tavoitteita keventää työntekijöiden lähettämisen hallinnollisia menettelyjä. Suomi suhtautuu myönteisesti toimiin, joilla voidaan helpottaa rajat ylittävien palveluiden tarjoamista. (E 53/2025 vp)

Suomi tukee komission tavoitteita kehittää sisämarkkinoita digitalisaation keinon sekä siirtymistä dokumenttipohjaisista sisämarkkinoista datapohjaisiin sisämarkkinoihin. Suomi pitää tärkeänä, että sisämarkkinoiden digitalisaation kehittämisessä otetaan huomioon rajat ylittävä yhteentoimivuus ja hyödynnetään Yhteentoimiva Eurooppa -ratkaisuja. (E 53/2025 vp)

Asiakastiedon on liikuttava eri viranomaistahojen kesken sähköisesti ja turvallisesti. Tietosuoja ei saa estää eri viranomaistahoja saamasta tarpeellista käsitystä henkilön tilanteesta, eikä tilastojen keräämistä toiminnan kehittämiseksi. (Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma)

Työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi kiristetään merkittävästi väärinkäytöksistä määrättäviä rangaistuksia ja tehostetaan valvontaa (Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma).

Pääasiallinen sisältö

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen 883/2004 ja sen täytäntöönpanoasetuksen 987/2009 uudistamisen tarkoitus on vahvistaa työvoiman oikeudenmukaista liikkuvuutta ja nykyaikaistaa voimassa olevia sääntöjä sekä varmistaa, että ne ovat oikeudenmukaisia, selkeitä ja nykyistä helpompia toimeenpanna.

Puheenjohtajan keskustelumuistossa todetaan, että sosiaaliturvan yhteensovittamisääntöjen uudistamista koskevissa neuvotteluissa jäsenvaltiot korostivat erityisesti työttömien työnhakijoiden liikkuvuuteen liittyvien valvonta- ja aktivointimekanismien vahvistamista. Toisesta jäsenvaltiosta työnhakuun siirtyvien henkilöiden velvollisuuksien noudattamista tulisi seurata nykyistä tehokkaammin. Hallinnollisen yhteistyön lisääminen olisi tärkeää lisäksi työntekijöiden lähettämiseen liittyvän sosiaalisen polkumyynnin ja petosten torjumiseksi.

Puheenjohtajamaan keskustelumuistiossa kuvataan haasteita, joita sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen tehokkaassa soveltamisessa kohdataan sekä haasteisiin liittyvä riskejä.

Työmarkkinoiden nopeasti muuttuva todellisuus haastaa sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien sääntöjen soveltamista. Uudet työnteon muodot, kuten etätö, vaikeuttavat sen määrittämistä, minkä maan sosiaaliturvalainsäädäntöä sovelletaan, mikä voi altistaa työntekijät esimerkiksi kaksinkertaisille maksuille tai jo kertyneiden sosiaaliturva-oikeuksien menettämiseksi. Myös riskit sääntöjen kiertämiselle ja petoksille kasvavat. Erityisesti haasteita liittyy useissa jäsenvaltioissa työskenteleviin henkilöihin ja henkilöihin, jotka vaihtavat usein asemaa, jossa työtä tehdään. Lähetettyjen ja useassa maassa työskentelevien yrittäjien määrässä on kasvua. Nämä trendit voivat toisinaan liittyä työntekosuhteen virheelliseen luokitteluun yrittäjätoiminnaksi ja keinotekoisin järjestelyihin ja petoksiin.

EU:n strategisessa ohjelmassa vuosille 2024–2029 korostetaan tarvetta vahvistaa Euroopan kilpailukykyä mm. sääntelyä keventämällä ja yksinkertaistamalla. Työvoiman oikeudenmukainen liikkuvuus nähdään keskeisenä osana tätä kokonaisuutta. Komissio on ilmoittanut valmistelevänsä ns. työvoiman oikeudenmukaisen liikkuvuuden pakettia, jonka tavoitteena on modernisoida, yksinkertaistaa ja digitalisoida liikkuvuuteen ja sosiaaliturvaan liittyviä sääntöjä ja käytäntöjä.

Komissio on myös tuonut esiin, että tulevaisuudessa ehdotuksissa keskitytään erityisesti jäsenvaltioiden välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon vahvistamiseen. Tavoitteena on parantaa valvontaa ja työnhakijoiden tukitoimia sekä hyödyntää digitaalisia välineitä. Näin pyritään varmistamaan sääntöjen tehokas täytäntöönpano ja ehkäisemään väärinkäytöksiä entistä paremmin.

Puheenjohtaja on esittänyt tausta-asiakirjassaan kysymyksiä keskustelun pohjaksi:

1. *Miten yhteistyötä ja tiedonvaihtoa, mukaan lukien aktivointitoimenpiteet ja -tarkastukset, voidaan vahvistaa tulevan työvoiman oikeudenmukaista liikkuvuutta koskevan paketin puitteissa työttömien henkilöiden rajat ylittävän työmarkkinoille integroitumisen edistämiseksi?*
2. *Mitä sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevia sääntöjä olisi edelleen nykyaikaistettava ja yksinkertaistettava edellä esitetyn perusteella ja oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskevaan pakettiin liittyen?*

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT artikla 48

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU27(henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät sosiaaliturvakysymykset) kirjallinen
menettely 18.6.-22.6.2026
EU-ministerivaliokunta 26.6.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.6.2026, kirjallinen menettely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

ST 10383 2026

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Silja Dahlgren/STM, silja.dahlgren@gov.fi +358 295 163 391
Riikka-Maria Turkia/TEM, Riikka-Maria.Turkia@gov.fi +358 29 5047135
Aino Fant/VNK, Aino.Fant@gov.fi +358 295 160 066

VAHVA-tunnus

EU/539/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö

Perusmuistio

EU/96/2026-STM-5

Raevaara Eeva

23.6.2026

TSTK-neuvosto 29.6.2026; Neuvoston päätelmäluonnos tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden -neuvosto 29.6.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston puheenjohtajamaa Kypros on laatinut päätelmäluonnoksen ”Tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäiseminen ja torjuminen” (6033/26). Päätelmäluonnosta käsiteltiin sosiaalityöryhmässä 13.3., 17.4., 4.5. ja 13.5.2026. Päätelmäluonnoksesta saavutettiin yhteisymmärrys työryhmässä. Päätelmät on tarkoitus hyväksyä TSTK-neuvostossa 29.6.2026.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä päätelmät.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston puheenjohtajamaa Kypros on laatinut päätelmäluonnoksen tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta. Päätelmien teema linkittyy YK:n Pekingin toimintaohjelman osa-alueisiin L. Tytöt sekä D. Naisiin kohdistuva väkivalta. Euroopan tasa-arvoinstituutti EIGE on laatinut päätelmien taustaksi tutkimuksen ”From Lived Reality to Policy Action: ”Combating Cyber Violence Against Girls in the EU”. Tutkimuksen mukaan verkkoväkivallasta on tullut kiinteä osa tyttöjen ja nuorten naisten digitaalista ja sosiaalista elämää ja siinä on selkeitä ikään liittyviä piirteitä. Nuoremmat

tytöt (13–15-vuotiaat) kohtaavat todennäköisemmin muun muassa syrjintää ja kehon pilkkaamista, kun taas vanhemmat tytöt (16–18-vuotiaat) joutuvat seksuaalisen väkivallan kohteeksi, mukaan lukien seksuaalinen kiristäminen, houkuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin ja intiimiluonteisten kuvien jakaminen ilman suostumusta.

Päätelmissä kehoitetaan jäsenvaltioita toimivaltuuksiensa mukaisesti, mukaan lukien koulutuksessa, ja ottaen asianmukaisesti huomioon institutionaalisen itsehallinnon ja akateemisen vapauden koulutuksen alueella toteuttamaan aktiivisia toimia tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Näitä ovat muun muassa sukupuolittietoisten digiteknologioiden ja tekoälyjärjestelmien suunnittelun ja kehittämisen edistäminen, kouluttajien ja opiskelijoiden sukupuolittietoisen digitaalisen lukutaidon edistäminen sekä ohjauksen ja työkalujen tarjoaminen vanhemmille digitaalisesta kasvatuksesta ja teknologian avustuksella tapahtuvan hyväksikäytön havaitsemisesta ja ehkäisemisestä. Lisäksi jäsenvaltioita kehoitetaan muun muassa kannustamaan kouluja ottamaan käyttöön selkeitä menettelytapoja teknologian avulla tapahtuvan hyväksikäytön havaitsemiseksi ja siihen reagoimiseksi, edistämään nuorten valmiuksia tunnistaa ja ilmoittaa verkkoväkivallasta ja edistämään suostumuksen periaatteen ymmärtämistä, tukemaan rikosentekijöille suunnattuja interventio-ohjelmia, joilla pyritään vähentämään rikoksen uusimisen riskiä, sekä ehkäisemään ja torjumaan EU:n lainsäädännön mukaisesti henkilön seksuaalista toimintaa tai intiimialueita esittävien kuvien, videoiden tai muun materiaalin jakamista ilman suostumusta. Lisäksi jäsenmaita kehoitetaan, puuttumatta jäsenvaltioiden oikeuslaitoksen riippumattomuuteen ja oikeuslaitoksen eroihin, parantamaan sääntelyä ja täytäntöönpanon valvontaa muun muassa edistämällä asiankuuluvaa rahoitusta luotetuille ilmoittajille, vahvistamalla uhreille tarkoitettuja tukipalveluja ja oikeusapua, tukemalla ja kouluttamalla perheitä, kouluttajia, vertaisryhmiä, vapaaehtoiminnan tarjoajia ja muita mahdollisia sivullisia ja väkivallan todistajia verkkoväkivallan varhaiseksi havaitsemiseksi ja siihen reagoimiseksi sekä edistämällä tutkimus- ja yhteistyöverkostoja sekä oikeusalan koulutusta ko. aihealueesta. Erityistä huomiota kiinnitetään naisiin ja tyttöihin, joihin kohdistuu moniperusteisen ja risteävän syrjinnän riski.

Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita kehoitetaan toimivaltansa mukaisesti ja tarvittaessa Euroopan tasa-arvoinstituutin EIGE:n tuella kannustamaan verkkoalustoja ja sosiaalisen median palveluja tarjoavia yrityksiä ja muita vastaavia toimijoita muun muassa kehittämään haitallisen sisällön tunnistusvälineitä EU-lainsäädännön mukaisesti, tarjoamaan käyttäjille tietoa verkkoväkivallasta, tuesta ja ilmoituskanavista ja vähentämään sukupuolittuneeseen väkivaltaan liittyviä järjestelmäriskkejä. Komissiota ja jäsenvaltioita kehoitetaan myös valvomaan ja panemaan täytäntöön EU-lainsäädäntöä, kuten digipalveluasetusta ja tekoälyasetusta, tukemaan jäsenvaltioiden yhteistyötä haitallisen ja laitoman vihapuheen torjunnassa, varmistamaan, että haitallinen tai laitton intiimi tai ilmeisen seksuaalinen sisältö, kuten keinotekoinen mutta realistiselta vaikuttava syväväärenetty lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä materiaali, poistetaan viipymättä verkkoalustoilta samalla kaikkia perusoikeuksia kunnioittaen. Komissiota ja jäsenmaita kehoitetaan myös tukemaan pitkän linjan tutkimusta verkkoväkivallasta ja sen seurauksista sekä edistämään valistuskampanjoita ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa verkkoväkivallan torjunnasta.

Komissiota kehoitetaan toteuttamaan toimia naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan, mukaan lukien verkkoväkivallan, torjumiseksi tasa-arvostrategian 2026–2030 mukaisesti, kiinnittämään erityistä huomiota tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan torjumiin HLBTIQ+ -strategian toimeenpanossa, toimeenpanemaan verkkokiusaamisen vastainen toimintasuunnitelma ja tukemaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumista koskevan direktiivin tehokasta täytäntöönpanoa erityisesti verkkoväkivallan osalta sekä jatkamaan digipalvelusäädöksen valvontaa ja täytäntöönpanoa, mukaan lukien verkkoalustoihin ja hakukoneisiin laittoman sisällön ja sukupuolittuneeseen väkivallan alalla sovellettavat säännökset. Lisäksi komissiota kehoitetaan muun muassa tukemaan verkkoväkivallasta koskevan tiedonkeruun kehittämistä jäsenmaissa, luotettujen

ilmoittajien työtä sukupuolistuneen väkivallan alalla sekä sukupuolten tasa-arvoon ja naiseen ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjuntaan erikoistuneiden järjestöjen työtä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Sosiaalijaosto 25, kirjallinen menettely 19.–22.6.2026. EU-ministerivaliokunta 26.6.2026.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 26.6.2026.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Neuvoston päätelmät eivät aiheuta suoria budjettivaikutuksia Suomen valtiolle. Yleisesti päätelmien suosituksiin liittyvät kustannukset ovat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden harkintavallassa, koska suositusten toimeenpanemiseksi tehtävät toimet ovat riippuvaisia jäsenvaltiossa tehtävästä päätöksenteosta. Kansallisilla päätöksillä joidenkin suosituksen alaan liittyvien toimien toimeenpanemiseksi voisi olla julkisen talouden kustannusvaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

3.

Asiakirjat

6033/26, 6940/26, 8257/26, 8592/26, 8592/1/26 Rev 1, 9555/26.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eeva Raevaara, STM, p. 02951 63205, eeva.raevaara(at)gov.fi
 Sarita Friman, VNEUS, p.050 441 0966, sarita.friman(at)gov.fi
 Sofia Söderholm, OM, sofia.soderholm(at)gov.fi
 Laura Kuusio, STM, laura.kuusio(at)gov.fi
 Marjo Malja, STM, marjo.malja(at)gov.fi
 Kirsi Pollari, STM, kirsi.pollari(at)gov.fi

Minna Viuhko, STM, minna.viuhko(at)gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/96/2026

Liitteet

Viite

Sosiaali- ja terveysministeriö

Perusmuistio

EU/620/2026-STM-4

Päivinen Jere

12.6.2026

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK) 29.6.2026: Sosiaalipaketti: EU:n köyhyyden vastaisen strategian toteuttaminen ja keinot tehokkaaseen täytäntöönpanoon

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (TSTK) 29.6.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 6.5.2026 Euroopan unionin köyhyyden vastaisen strategian (COM(2026) 538 final). Strategia on osa samaan aikaan annettua komission sosiaalipakettia.

EU:n köyhyyden vastaista strategiaa on käsitelty neuvoston sosiaaliasioiden työryhmässä 27.5.2026. Lisäksi köyhyysstrategiaa on käsitelty sosiaalisen suojelun komitean ja työllisyyskomitean yhteiskokouksessa 20.5.2026.

Ministerit käyvät keskustelun puheenjohtajan tausta-asiakirjan pohjalta komission 6.5.2026 julkaisemasta sosiaalipaketista, jonka keskiössä on ensimmäinen EU:n köyhyyden torjunnan strategia. Tavoitteena on edistää sosiaalisten oikeuksien toteutumista, saavuttaa vuoden 2030 köyhyydestavoitteet ja pitkällä aikavälillä poistaa köyhyys vuoteen 2050 mennessä.

Suomen kanta

Suomi on teknologinen edelläkävijä, joka hyödyntää digitalisaation ja tekoälyn mahdollisuudet täysimääräisesti, ihmiset mukana pitäen (Vahva ja välittävä Suomi – Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma 20.6.2023, s. 6).

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on jatkossakin EU:n sosiaalisen ulottuvuuden strateginen kehikko. (E 21/2024 vp)

Suomi painottaa olemassa olevan EU-lainsäädännön tehokasta toimeenpanoa. Mahdollisten uusien aloitteiden tulee perustua asianmukaisiin ja kattaviin vaikutusarviointeihin, mukaan lukien taloudellisten vaikutusten arviointi. Unionin ja jäsenmaiden välistä toimivallan jakoa on kunnioitettava. Sosiaalipolitiikka, erityisesti sosiaaliturva kuuluu pääsääntöisesti kansalliseen toimivaltaan. Suomi korostaa eduskunnan budjettivallan tärkeyttä. (E 21/2024 vp)

Suomi katsoo, että työ- ja toimintakyvyn sekä työhyvinvoinnin edistämällä on myönteinen vaikutus taloudelliseen kestävyYTEEN, yritysten tuottavuuteen ja kilpailukykyyn sekä ihmisten hyvinvointiin, toimeentuloon ja osallisuuteen EU:ssa. (E 27/2024)

Suomi pitää tärkeänä arvioida eri politiikkatoimien vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Suomen näkemyksen mukaan ihmisten terveys ja hyvinvointi voidaan nähdä myös kasvun ja kilpailukykyyn tekijänä. (E 27/2024)

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi vahvistaa osallisuutta ja luottamusta yhteiskunnassa. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä nuorten osallistumista ja nuorisoulottuvuuden valtavirtaistamista eri politiikkasektoreilla, kiinnittäen erityishuomioita heikommassa asemassa oleviin nuoriin. Suomi tukee nuorten osallistumisrakenteiden vahvistamista kaikilla politiikka-aloilla. (E 45/2024 vp)

Suomi edistää pitkäjänteisesti sukupuolten tasa-arvoa EU:ssa (E 7/2025 vp).

Suomi pitää hyvänä toimia, joilla edistettäisiin aktiivista ja terveellistä ikääntymistä osana työ- ja toimintakykyä (E 8/2025 vp).

Suomi tukee sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista unionin kaikille politiikka-alueille (E 45/2025 vp).

Suomi näkee, että kaikille Euroopan kansalaisille ja yksilöille tulisi taata korkealaatuinen koulutus ja perustaidot, mukaan lukien digitaaliset perus- ja kansalaistaidot sekä työelämätaidot. Suomi tunnistaa, että taidot ja osaaminen syntyvät korkealaatuisesta koulutuksesta ja opetuksesta sekä elinikäisestä oppimisesta. (E 56/2025 vp.)

Pääasiallinen sisältö

Köyhyys ja syrjäytyminen ovat edelleen laajoja haasteita EU:ssa: noin viidennes väestöstä ja neljännes lapsista on köyhyys- ja syrjäytymisriskissä, eikä kehitys ole edennyt riittävästi kohti 2030-tavoitteita. Lasten osalta etenemistä ei ole tapahtunut käytännössä lainkaan.

Strategia korostaa, että köyhyys on moniulotteinen ilmiö, joka liittyy tuloihin, työllisyyteen ja palveluihin. Ratkaisuksi esitetään kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa painotetaan ennaltaehkäisyä, elinkaariajattelua sekä erityisesti lapsiköyhyyden vähentämistä.

Puheenjohtaja nostaa strategiasta esille tukien ja palveluiden alikäytön: jopa 20–50 % oikeutetuista ei hae etuuksia byrokratian, tiedon puutteen ja muiden esteiden vuoksi.

Tämän korjaamiseksi suositellaan prosessien yksinkertaistamista, parempaa tiedotusta ja palveluihin pääsyn helpottamista.

Tukeakseen strategian toimeenpanoa komissio julkaisi köyhyyden vähentämiseen periaatteet, joita voidaan hyödyntää kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti politiikkasuunnittelun tukena. Periaatteet jakautuvat kuuteen osa-alueeseen: mahdollistavat edellytykset ja hallinto, pääsy sosiaalisiin oikeuksiin sekä perusoikeuksien kunnioittaminen, riittävä ja osallistava tuloturva, työikäisen väestön integroituminen työmarkkinoille, pääsy kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin palveluihin, henkilölähtöinen ja alueperustainen lähestymistapa. Lisäksi korostetaan vahvaa monitasoista koordinoitua sekä eri toimijoiden osallistamista.

Kokonaisuutena painotetaan, että köyhyyden vähentäminen edellyttää paremmin koordinoituja, kohdennettuja ja osallistavia politiikkatoimia, jotka tavoittavat erityisesti haavoittuvimmat ryhmät. Tähän liittyen strategiassa esitetään kansallisen koordinaattorin nimeämistä.

Ministereitä pyydetään keskustelussa refleктоimaan kahta kysymystä:

4. *Miten jäsenmaat voivat tehokkaimmin toimeenpanna EU:n köyhyysstrategian mukaisen, koko elinkaaren huomioivan lähestymistavan kansallisella tasolla sekä tehostaa edistymistä kohti EU:n vuoden 2030 köyhyyden vähentämistavoitetta?*
5. *Miten jäsenmaasi vähentää etuuksien ja palvelujen alikäyttöä?*

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Strategialla ei ole suoraa oikeusperustaa. Komissio nojaa strategian tavoitteiden osalta SEU 3 artiklaan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 artiklaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU25-jaosto: kirjallinen menettely 18.-22.6.2026
EU-ministerivaliokunta 26.6.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta: kirjallinen menettely 26.6.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Strategialla ei ole taloudellisia vaikutuksia. Strategiaan kuuluvilla aloitteilla voi olla taloudellisia vaikutuksia, mutta aloitteet käsitellään omina asioinaan myöhemmin.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

10378/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jere Päivinen, STM, jere.paivinen[at]gov.fi, puh. 0295 163 614

VAHVA-tunnus

EU/620/2026

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/194/2026-YM-4

Lindén Jarmo

18.6.2026

Neuvoston päätelmät aiheesta Asuminen: väestörakenteen muutokset ja politiikan muokkaaminen

Kokous

Työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvosto 29.6.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi 16.12.2025 Euroopan kohtuuhintaisen asumisen suunnitelmaa (European Affordable Housing Plan). Kyseessä on poliittinen tavoiteohjelma -tyyppinen asiakirja. Asiakirjasta on annettu eduskunnalle E-kirje E 21/2026 vp.

Keväällä 2026 on puheenjohtajavaltio Kyproksen johdolla valmisteltu päätelmiä sosiaali-asiain työryhmässä 24.3., 24.4. ja 22.5. otsikolla "Asuminen: väestörakenteen muutokset ja politiikan muokkaaminen" ("Housing: shifting demographics and shaping policies"). Tekstistä saavutettiin alustava yksimielisyys 22.5., joskin yhdellä jäsenvaltiolla on tarkasteluvarauma. Päätelmät on tarkoitus hyväksyä työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvostossa 29.6.2026.

Suomen kanta

Suomi tukee puheenjohtajan tavoitetta saada neuvoston päätelmät hyväksytyä kesäkuun työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvostossa. Puheenjohtajan viimeisin ehdotus päätelmiksi on Suomen hyväksyttävissä.

Pääasiallinen sisältö

Kyseessä on toinen kerta, kun asumisesta valmistellaan neuvoston päätelmät. Tällä kertaa päätelmissä kiinnitetään huomiota alueellisiin ja väestöllisiin kehityskulkuihin ja ilmastonmuutoksen vaikutukseen asunto-oloihin. Tekstissä esitellään eri haavoittuvien ryhmien, ikääntyneiden ja nuorten sekä opiskelijoiden asemaa asuntomarkkinoilla.

Päätelmäluonnoksessa korostetaan, että asuntopolitiikka pysyy jäsenvaltioiden toimivallassa. Silti tunnustetaan, että asuntoasioissa on myös yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia. Siksi EU-tasolla voidaan tuoda lisäarvoa ja tukea jäsenvaltioiden toimenpiteitä toissijaisuusperiaatetta noudattaen.

Suomen kannalta ongelmallinen kysymys sosiaalisen asuntotuotannon korkotukilainojen luokittelu julkiseksi velaksi on huomioitu päätelmien kohdassa 41. Siinä neuvosto pyytää komissiota harkitsemaan sosiaalisten asuntotoimijoiden nykyisen sektoriluokituksen ja niiden julkisen velan osana olevien velkojen vaikutuksia kohtuuhintaisten ja sosiaalisten asuntojen tarjoamiseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on neuvoston päätelmät ja neuvostossa päätös tehdään yksimielisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin joulukuussa 2024 asettaman tilapäisen Euroopan asuntokriisiä käsittelevän erityisvaliokunnan (EP HOUS) laatima EU:n asuntokriisiä koskeva mietintö hyväksyttiin parlamentin istunnossa 9.3.2026.

Kansallinen valmistelu

Sosiaaliasioiden jaoston (EU25) kirjallinen menettely 18. - 22.6.2026

EU-ministerivaliokunta 26.6.2026 (Työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvoston 29.6.2026 asiat)

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.6.2026 (kirjallinen menettely)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Suomen kannalta olennaista on ollut, että tunnustetaan asuntopolitiikan kuuluminen jäsenvaltioiden toimivaltaan, joka todetaan päätelmien useissa kohdissa.

Suomen näkökulmasta EU-tason yhteistyö asumisasioissa tulisi olla ensisijaisesti

tiedonvaihtoa hyvistä käytännöistä. Tämä on lähtökohtana myös tulevan Euroopan asuntoallianssin (European Housing Alliance) valmistelussa.

Suomen kannalta olennainen on päätelmien viimeinen kohta (41).

Asiakirjat

10207/26 (Coreper-asiakirja)

Lopullista päätelmätekstiä neuvostoon ei ole vielä saatavilla.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jarmo Lindén, YM, neuvotteleva virkamies, puh. 0295 250 585

VAHVA-tunnus

EU/194/2026

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/194/2026-YM-5

Lindén Jarmo

18.6.2026

Asuntoturva kaikille – opiskelijoiden ja keskituloisten kotitalouksien tarpeet

Kokous

Työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvosto (TSTK) 29.6.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ministerit käyvät näkemysten vaihtoa TSTK-neuvoston kokouksessa 29.6.2026.

Kokouksen asiakohdassa 9 käydään keskustelua puheenjohtajavaltio Kyproksen tausta-asiakirjasta, jossa esitellään sekä opiskelijoiden että keskituloisten ongelmia asunto-markkinoilla.

Suomen kanta

Suomi tunnistaa kohtuuhintaisen asumisen ja toimivien asuntomarkkinoiden merkityksen. Suomi korostaa, että jäsenvaltioiden tilanteet eroavat toisistaan huomattavasti ja jäsenvaltioiden asuntopolitiikan ratkaisut ovat erilaisia. Jäsenvaltioiden asuntomarkkinoilla on myös eritasoisia kansallisia, alueellisia ja paikallisia haasteita. Suomi katsoo, että asuntomarkkinoiden haasteiden ratkaisemiseksi jäsenvaltioiden kansalliset toimenpiteet ovat avainasemassa. E 21/2026

Valtioneuvosto korostaa asumispolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä jäsenvaltioiden ja unionin välistä toimivallan jakoa, jonka mukaan asuntopolitiikka kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan. Unionissa on vakiintuneesti katsottu, että asuntopolitiikka, mukaan lukien maankäyttö ja kaavoitus, kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan. E 21/2026

Pääasiallinen sisältö

Suomessa opiskelija-asuntojen rakentamisen tukimalli kehitettiin jo 1960-luvulla. Yliopistokaupunkien opiskelija-asuntosäätiöt rakennuttavat asuntoja osana valtion tukemaa sosiaalisen asumisen mallia. Kunnat varmistavat tonttien saatavuutta. Valtion tukemia kohtuuhintaisia opiskelija-asuntoja on noin 40 000 ja vuosittain on rakennettu 1000–2000 uutta asuntoa.

Keskituloiset pystyvät valtaosin järjestämään asumisensa normaaleilla asuntomarkkinoilla, mikä on myös hallituksen tavoite. Suomessa asunnoista on tällä hetkellä ylitarjontaa, minkä takia asuntojen hinnat ja vuokrat ovat laskeneet viime vuosina.

Suomessa tuetaan ensiasunnon ostajien mahdollisuutta hankkia asunto (ASP) ja järjestelmää on juuri parannettu. Asuntolainojen kaikilla asunnonostajilla on mahdollisuus saada valtion osatakaus asuntolainansa.

Puheenjohtajan tausta-asiakirja toistaa komission näkemystä, että Euroopan unionissa kohtuuhintaisen, riittävän ja turvallisen asumisen saatavuus on heikentynyt. Asumiskustannusten nousu, asuntotarjonnan niukkuus, kaupungistuminen sekä väestökehitys lisäävät painetta erityisesti suurissa kaupungeissa ja yliopistopaikkakunnilla. Asuminen vaikuttaa keskeisesti koulutukseen pääsyyn, työllistymiseen ja sosiaaliseen osallisuuteen.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjan mukaan erityisesti opiskelijoiden ja keskituloisten kotitalouksien tilanne edellyttää kohdennettuja toimia, lisää investointeja ja paremmin yhteensovitettuja politiikkaratkaisuja, jotta voidaan turvata yhdenvertaiset mahdollisuudet, työvoiman toimivuus ja sosiaalinen koheesio.

Keskustelu käydään puheenjohtajan tausta-asiakirjan pohjalta. Puheenjohtajan esittämät keskustelukysymykset:

1. Mitkä sääntely- ja hallinnolliset toimet ovat tehokkaimpia opiskelijoiden ja keskituloisten kotitalouksien asumisen kohtuuhintaisen asumisen edistämiseksi erityisesti asuntopulasta kärsivillä alueilla?
2. Miten julkisia ja yksityisiä investointeja voidaan lisätä kohtuuhintaisen asumisen tarjonnan kasvattamiseksi opiskelijoille ja keskituloisille kotitalouksille samalla varmistuen asumisturva, sosiaalinen osallisuus ja pitkän aikavälin kohtuuhintaisuus?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Neuvoston kokouksessa ei tehdä asiasta päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Sosiaaliasioiden jaoston (EU25) kirjallinen menettely 18. - 22.6.2026

EU-ministerivaliokunta 26.6.2026 (Työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvoston kokouksen 29.6.2026 asiat)

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.6.2026 (kirjallinen menettely)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirja 10389/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jarmo Lindén, neuvotteleva virkamies, YM, puh. 0295 250 585

VAHVA-tunnus

EU/194/2026

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet